

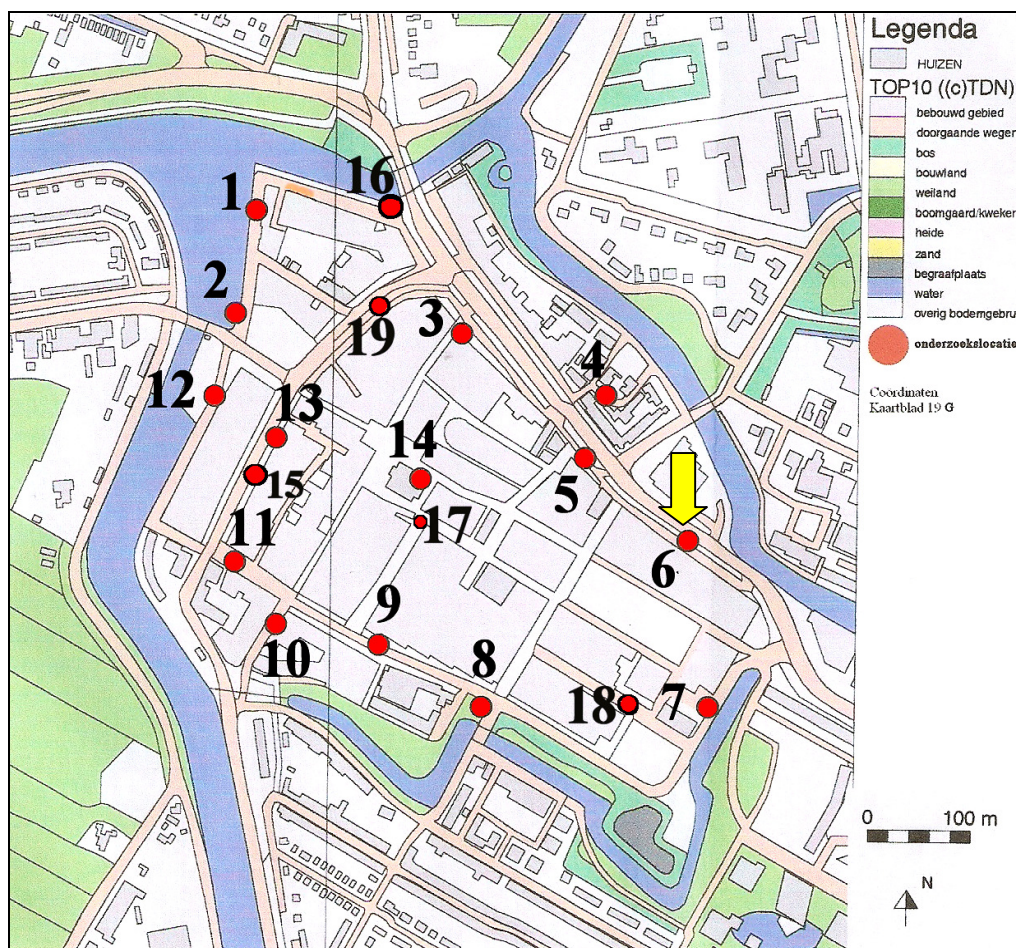
AWP-VERSLAG-WAARNEMING 2010-01-OCB (PURMEREND)

**Locatie 6
Achterdijk
Purmerend**

**ARCHEOLOGISCHE WERKGROEP PURMEREND
Neckerstraat 11
1441 KT Purmerend**

Project AWP Purmerend 2010-01-OCB
Locatie onderzoeksgebied

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

Provincie	: Noord-Holland
Plaats	: Purmerend
Gemeente	: Purmerend
Toponiem	: Achterdijk
Kaartblad	: 19G
Coördinaten	: 125362/502450
Complex	: Stads kern binnenstad Purmerend
Periode	: Late Middeleeuwen-Nieuwe tijd
Bevoegd gezag	: Gemeente Purmerend, Mw. A.Schenk
Onderzoekmeldingsnummer ARCHIS	: (CIS-Code) 40013
Projectverantwoordelijk	: Archeologische Werkgroep Purmerend
Projectcode AWP	: 2010-01-OCB
Uitvoering veldwerk	: 17-03-2010
Maximale diepte ontgraving	: Tot 3 meter onder het maaiveld
Beheer/plaats documentatie	: Archeologische Werkgroep Purmerend
Eindbeheer	: Archeologisch depot Noord-Holland

Inleiding

De Gemeente Purmerend heeft de Archeologische Werkgroep Purmerend (AWP) gevraagd of het interessant genoeg was om de ontgravingen voor het plaatsen van ondergrondse containers in de binnenstad archeologisch te begeleiden. Deze ontgravingen zijn te kleinschalig “volgens archeologische begrippen” waardoor er géén degelijk archeologisch onderzoek hoefde plaats te vinden.

Voor de AWP een unieke kans om het bodemarchief op diverse locaties te kunnen waarnemen en vast te leggen middels fotomateriaal. Ook wegens de mogelijkheid om artefacten te kunnen verzamelen en over al deze informatie een rapport te kunnen maken heeft de AWP hiermee enthousiast in toegestemd.

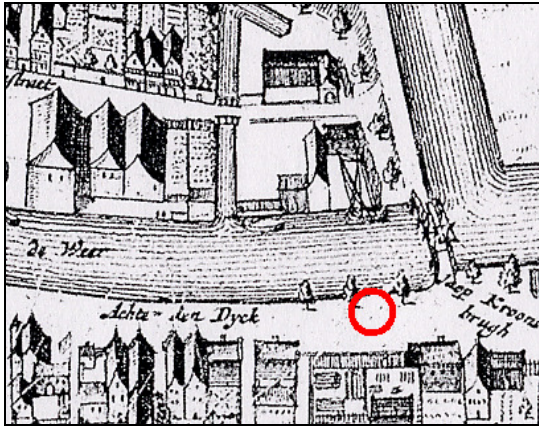
Archeologisch gezien zijn de locaties geheel onwillekeurig gekozen. Desondanks zijn er toch enkele locaties aangetroffen welke een toegevoegde of bevestigende waarde hebben aangetoond.

De AWP is van tevoren op de hoogte gesteld dat er in sommige gevallen snel gewerkt moest worden door de aannemer, welke overigens alle medewerking verleende. De AWP moest hierdoor wel vaak snel handelen met het maken van foto's, inmeten, waar het kon, of scherven rapen. In sommige gevallen was de grond te verontreinigd waardoor er nog minder onderzoek kon worden verricht. Door al deze feiten zijn niet alle gegevens naar exacte juistheid genoteerd kunnen worden maar zijn in ieder geval dan bij benadering aangegeven.

Vanwege het plaatsen van de ijzeren mal van de aannemer kon het profiel van de put in de meeste gevallen niet worden vastgelegd.

Ook al zijn deze putten niet naar archeologische maatstaven opgegraven kunnen de waargenomen en verzamelde gegevens voor de AWP en anderen waardevol zijn voor eventuele toekomstige oudheidkundige onderzoeken.

Achterdijk - locatie 6

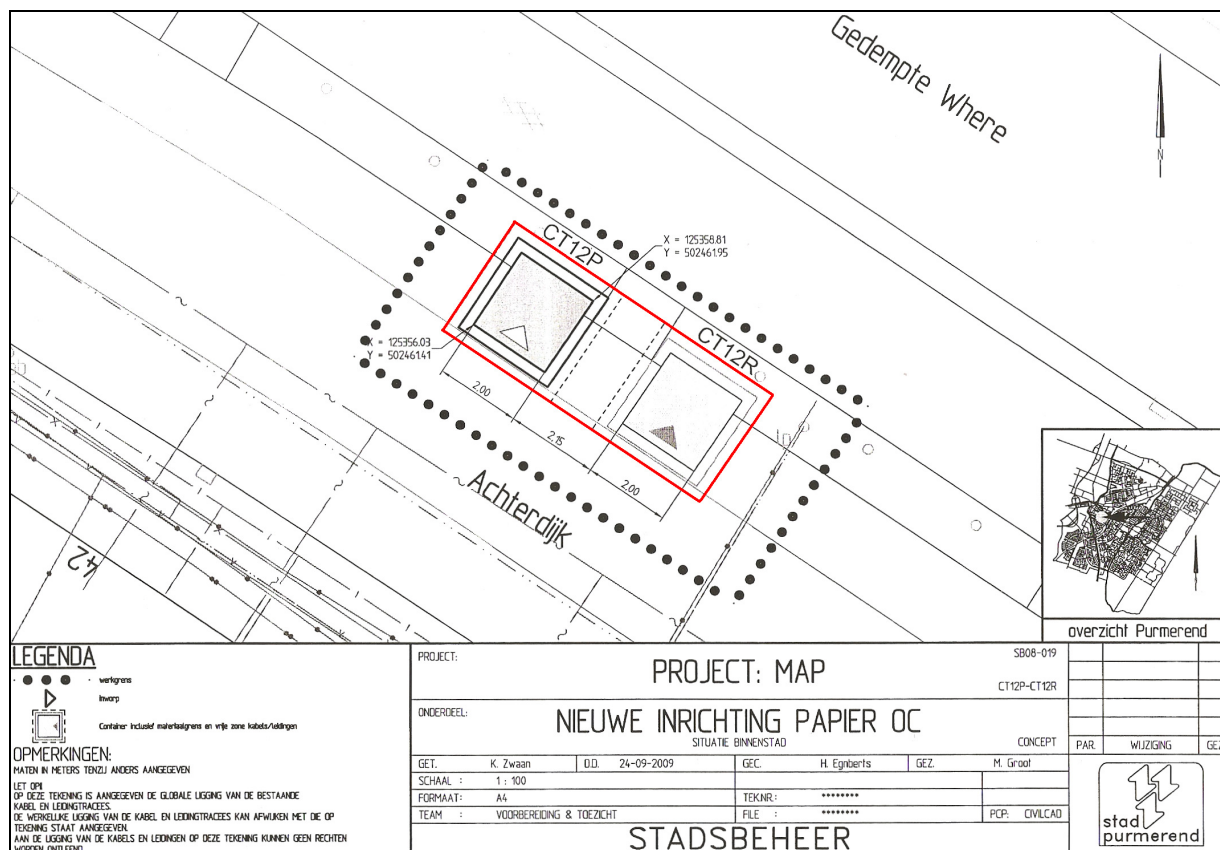

Kaart Frederick de Wit (1698)

Locatie ontgraving (2010)

Woensdag 17 maart gestart met de ontgraving voor de plaatsing van twee ondergrondse containerbakken op de Achterdijk. Coördinaten middenpunt $X=125362$ en $Y=502450$. Tegenover huisnummer 43 is verdiept tot circa 3 meter onder het maaiveld. De omvang van de ontgraving betreft circa 10 m².

Uitvoering

Vanaf 1.20 meter onder het maaiveld zijn de eerste sporen aangetroffen (afb.1). Op dit niveau bevindt zich veel houtmateriaal, zoals dikke planken, balken en palen. Het hout heeft een bewerking ondergaan waarvan doet vermoeden dat dit herbruikt materiaal betreft. Het materiaal zou bijvoorbeeld hergebruikt scheepsmateriaal kunnen zijn voor de constructie van wellicht een scheepshelling of kade hier. Het hout was vlak aangelegd en middels spijkers bevestigd op dikke planken en balken welke schuin aflopend naar de Where spoorden (voorheen de waterloop “de Where”).

(afb.1)

(afb.2)

Door de graafmachine zijn alle resten hout verwijderd (afb.2). Onder het pakket hout zijn de fragmenten aangetroffen van dakpannen, bakstenen en aardewerkmateriaal wat hier als ondergrond ter versteviging is aangebracht. (afb.3)

Eikenhouten plank. 4 cm. dik.

(Onderzijde plank van afb.1)

(afb.3)

(afb.4)

Uiteindelijk is de graafmachine op circa drie meter diepte onder het maaiveld in een rietvenen laag geëindigd. (afb.4)

Vondstmateriaal

De uitgegraven grond is naar het depot op de Waterlandlaan te Purmerend afgevoerd. Hier konden bot, aardewerk en enkele metalen voorwerpen worden verzameld.

Er zijn slechts twee munten aangetroffen welke helaas door hun langdurig verblijf in de natte bodem een slechte kwaliteit hebben gekregen en daardoor moeilijk te determineren zijn. Eén van de munten is nog wel te herkennen als een Oord of dubbele duit van Holland geslagen van 1574 tot en met 1597 (afb.5). Verder van metaal zijn een knoopje (afb.6) en een textiellood aangetroffen (afb.7).

(afb.5)

(afb.6)

(afb.7)

Eén opmerkelijke vondst betreft een tot nu toe onbekend voorwerp (afb.8). Het 7,5 centimeter lange tin/loden voorwerp vertoont enigszins de schijn dat het een houder voor een kaars zou kunnen zijn maar gezien het materiaal zou dit niet helemaal logisch zijn. De achterzijde heeft een verdikking waarin horizontaal twee gaatjes zijn aangebracht om het voorwerp ergens aan te kunnen bevestigen?

(afb.8)

(achterzijde)

(zijkant)

(detail)

In één van de planken op 1.20 meter diepte onder het maaiveld was een grote gebogen staaf ijzer (scheurbroek?) met een lengte van ongeveer 51 centimeter aangebracht. (afb.9) Het gedeelte welke zich in het hout bevond is wigvormig waardoor de staaf zich in het hout vastzette. Verder zijn er nog enkele spijkers aangetroffen die van de houten constructie afkomstig zijn.

(afb.9)

Het aardewerk welke is aangetroffen is vanaf de 16^e eeuw aanwezig. Het vroegste materiaal is afkomstig van steengoed en zijn fragmenten van verschillende kruiken onder andere het halsfragment op afbeelding 10. Deze met zoutgeglazuurde kruik komt uit het productie centrum Raeren en dateert uit de eerste helft van de 16e eeuw. De schaal van afbeelding 11 is afkomstig van het Duitse Werra gebied en is te dateren tussen circa 1580 en 1625.

(afb.10)

(afb.11)

De meeste scherven die zijn aangetroffen zijn afkomstig van grappen (kookpotten) zowel één- als twee-orige. Het randfragment met oor op afbeelding 12 betreft een spaarzaam met lood geglaazuurde grape uit de zestiende eeuw. Eén aardewerk scherf is afkomstig van een kom of schaal welke geproduceerd is in Italië in Ligurië (afb.13). Deze kom is te dateren in een periode tussen 1600 en 1650.

(afb.12)

(afb.13)

VONDSTENLIJST 2010-01-OCB PURMEREND LOCATIE 6
ACHTERDIJK - 17/18-03-2010

Nr.	Omschrijving	Datering	Materiaal	Maten	Bijzonderheden
1	Munt	1574-1597	Koper	2,4 cm.	Oord of dubbele duit-Holland
2	Munt	1600-1700	Koper	2 cm.	Ondetermineerbaar
3	Knoop	1600-1700	Tin	1,1 cm. Ø=1,1 cm.	Floraal bewerkt.
4	Onbekend	1500-1700	Lood/tin	L=7,5 cm.	Achterzijde: 2 bevestigingsgaatjes (Houder?)
5	Textiellood	1600-1700	Lood	4 cm. Ø=2,5 cm.	½ Lood. Gemerkt T? of Anker?
6	Plaatje	-	Koper	4 cm.	Afval? Geknipt
7	Dakpan	1650-1750	Aw-rood	38,5 x 21,5 cm.	Hoek afgebroken
8	Plavuis (estrik)	1600-1700	Aw-rood	12,3 x 12,3 x 2,3 cm.	Loodglazuur
9	Bordje	1650-1700	Aw-geelb.	-	Fragment spiegel-rand.Faience.
10	Div. borden	1550-1650	Aw-rood	Diversen.	7 Fragmenten. Slibversiering
11	Grapen	1550-1650	Aw-rood	Diversen.	9 Fragmenten
12	Bakpannen	1550-1650	Aw-rood	Diversen.	2 Stelen. 1 Rand.
13	Pispotten	1550-1650	Aw-rood	Diversen.	1 Oor. 2 Randen.
14	Vuurklokken	1550-1650	Aw-rood	Diversen.	3 Randfragmenten. (1x koperoxyde)
15	Vuurtestjes	1550-1650	Aw-rood	Diversen.	1 Steel/rand. 1 Rand.
16	Schotel/Kom	1600-1625	Aw-rood	-	1 x Oor-rand-spiegel (Werra)
17	Borden	1600-1650	Aw-rood/wit	Diversen.	7 Fragmenten. Majolica. Italiaans
18	Kruiken	1500-1600	Steengoed	Diversen.	4 Fragmenten.
19	Tabakspijpen	1625-1750	Pijpaarde	Diversen.	3 Koppen. (1x Reliëfmerk: Gekroonde trekzaag)
20	Glaswerk	1650-1750	Glas-groen	Diversen.	4 Fragmenten: 2xVensterglas. 2x Fles
21	Steenfragment	-	-	-	Onbekend. 1 Fragment.
22	Stang (Scheurbroek?)	1600-1700	IJzer : niet geconserveerd!	L=51 cm.	Gebogen. Onderkant wigvormig. (Zat in balk geplaatst in helling.) - 1.20 meter onder het maaiveld tijdens verdiepen.
23	Spijker	1600-1700	IJzer: Onbehandeld	L=7,5 cm.	Omgeslagen. Uit houten plank. -1.20 meter onder maaiveld.
24	Slotplaat	1600-1700	IJzer	3,5 x 3 x 0,5 cm.	Rechthoekig. Rond gat midden.
25	Spijker	1600-1700	IJzer	L=6,5 cm.	
	Opgeborgen	Vondstdoos 1 : (1 t/m 25)			Totaal gewicht : 6 kilogram